

**DIFFERENCES BETWEEN ARTICLES IN UZBEK AND ENGLISH
LANGUAGES**

Zoirova Sevinch

The student of Navoi State Pedagogical Institute

sevinchzoirova7@gmail.com

Scientific advisor : Aziz Mukhamadiev

Teacher at English language and literature department of NSPI

azizmuhammadievsh@gmail.com

Аннотация: *Ushbu maqola o'zbek va ingliz tillaridagi sifat darajasini solishtirishga qaratilgan. Sifat tilning muhim jihati bo'lib, madaniy qadriyatlar, til tuzilmalari va muloqot samaradorligini aks ettiradi. Ushbu maqola o'zbek va ingliz tillaridagi sifat darajalarini tahlil qilish va solishtirish orqali fonetika, grammatika, lug'at va umumiy kommunikativ kompetentsiya nuqtai nazaridan o'xshashlik va farqlarni ko'rsatishga intiladi. Ma'lumotlar har ikki tilda sifat darajasini har tomonlama tushunish uchun lingvistik tahlil, til namunalari va ekspert baholashlari orqali to'planadi. Sifat hayotimizning turli jabhalariga, shu jumladan tilga singib ketadigan asosiy tushunchadir. Tildagi sifat darajalari tushunchasi nuanslarni ifodalash, taqqoslash va farqlarni ajratib ko'rsatish mexanizmi bo'lib xizmat qiladi.*

Калит со'злар: *lingvistika, til, grammatik, fonetik, sifat darajasi, tilshunos, o'zbek tili, lug'at.*

**ПОХОЖИЕ И РАЗЛИЧНЫЕ АСПЕКТЫ УРОВНЕЙ КАЧЕСТВА
В УЗБЕКСКОМ И АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКАХ**

Аннотация: *Целью данной статьи является сравнение уровня качества узбекского и английского языков. Качество является важным аспектом языка и отражает культурные ценности, языковые структуры*

и эффективность общения. Целью данной статьи является показать сходства и различия с точки зрения фонетики, грамматики, словарного запаса и общей коммуникативной компетенции путем анализа и сравнения уровней качества узбекского и английского языков. Данные собираются посредством лингвистического анализа, языковых образцов и экспертных оценок, чтобы обеспечить полное понимание уровней качества на обоих языках. Качество — это фундаментальная концепция, которая пронизывает многие аспекты нашей жизни, включая язык. Понятие уровней качества языка служит механизмом выражения нюансов, сравнения и различения различий.

Ключевые слова: *языкознание, язык, грамматика, фонетика, уровень качества, лингвист, родной язык, словарь.*

SIMILAR AND DIFFERENT ASPECTS OF QUALITY LEVELS IN UZBEKI AND ENGLISH

Abstract: *This article aims to compare the level of quality in Uzbek and English languages. Quality is an important aspect of language and reflects cultural values, language structures and communication efficiency. This article aims to show the similarities and differences in terms of phonetics, grammar, vocabulary and general communicative competence by analyzing and comparing the quality levels of Uzbek and English languages. Data is collected through linguistic analysis, language samples, and expert evaluations to provide a comprehensive understanding of quality levels in both languages. Quality is a fundamental concept that permeates many aspects of our lives, including language. The concept of quality levels in language serves as a mechanism for expressing nuances, comparing and distinguishing differences.*

Key words: *linguistics, language, grammar, phonetics, quality level, linguist, native language, dictionary.*

Kirish

Tildagi sifat ko'p qirrali tushuncha bo'lib, fonetika, grammatika, lug'at va nutq kabi turli lingvistik elementlarni o'z ichiga oladi. Tilning sifati uning boyligi, ravshanligi va muloqotdagi ta'sirchanligini aks ettiradi. O'zbek va ingliz tillari o'ziga xos til xususiyatlari va madaniy kelib chiqishi bilan ajralib turadigan ikki xil tildir. Ushbu tillarning sifat darajasini tushunish ularning tarkibiy murakkabliklari, kommunikativ nuanslari va ijtimoiy-madaniy jihatlari haqida tushuncha berishi mumkin.

Metodologiya: Ushbu maqola uchun ma'lumotlar lingvistik tahlil, til namunalari va ekspert baholashlarining kombinatsiyasi orqali to'planadi. Lingvistik tahlil o'zbek va ingliz tillarining fonetik, grammatik va leksik xususiyatlarini o'rganish, ularning sifat darajasidagi o'xshashlik va farqlarni aniqlashni o'z ichiga oladi. O'zbek va ingliz tillarida so'zlashuvchilardan ularning kommunikativ malakasi va til bilimlarini tahlil qilish uchun til namunalari olinadi. Tilshunoslar, til o'qituvchilari va ona tilida so'zlashuvchilarning ekspert baholari ikkala tilning sifat darajalari haqida qo'shimcha tushunchalar beradi.

Natijalar va muhokama: Tildagi sifat darajalari ma'lum bir sifat yoki xususiyatning darajalarini bildiradi. Muayyan lingvistik tuzilmalar va iboralardan foydalangan holda, ma'ruzachilar ob'ektlarni, tajribalarni yoki atributlarni tasvirlashda turli darajadagi sifatni etkazishlari mumkin. Sifat darajasini aniqlash va ifodalash qobiliyati aniq aloqa va nozik nuanslarni etkazish uchun juda muhimdir. Sifat darajalarini tilda ifodalashning asosiy usullaridan biri sifat va ergash gaplardir. Sifatlar otlarni o'zgartirib, sifatlarini ifodalaydi, ergash gaplar esa fe'l, sifat yoki boshqa qo'shimchalarni o'zgartirib, ish-harakatning qanday, qachon, qayerda va qay darajada bajarilganligi haqida ko'proq ma'lumot beradi.

Ko'pgina tillarda, jumladan, ingliz tilida sifatlar va qo'shimchalarning qiyosiy va ustun shakllari turli sifat darajalarini ko'rsatish uchun ishlatiladi. Masalan, "yaxshi" sifatdashining qiyosiy shakli "yaxshiroq", ustun shakli esa "eng yaxshi" bo'lib, sifatning ortib borayotgan darajasini ko'rsatadi. Ushbu maqola natijalari fonetik, grammatik va leksik mezonlar asosida o'zbek va ingliz tillarining sifat darajalarini tahlil qiladi. Fonetik inventar, asosiy grammatik

tuzilmalar va umumiy lug'at ob'ektlari kabi ma'lum jihatlarda o'xshashlik kuzatilishi mumkin. Biroq, fonologik qoliplar, sintaktik tuzilmalar va leksik boylik nuqtai nazaridan farqlar paydo bo'lishi mumkin. Muhokama ushbu topilmalarning til o'rgatish, tarjima va o'zbek va ingliz tilida so'zlashuvchilar o'rtasidagi madaniyatlararo muloqotga ta'sirini o'rganadi. Til kuchli vosita bo'lib, muloqot va ifoda vositasi bo'lib xizmat qiladi. Tilning sifati uning boyligi, ravshanligi, fikr va hissiyotlarni etkazishdagi ta'sirchanligini ko'rsatadi. Til sifatining asosiy elementlaridan biri nutq tovushlari bilan bog'liq bo'lgan fonetikadir. O'zbek tilida fonetik tizimga unlilar uyg'unligi xos bo'lib, bunda so'z ichidagi unlilar oldingi yoki orqa tomonlari jihatidan uyg'unlashadi. Boshqa tomondan, ingliz tili o'zining murakkab unli va undosh tovushlari bilan mashhur bo'lib, uni ona tili bo'lmaganlar uchun qiyin tilga aylantiradi. Ushbu farqlarga qaramay, ikkala til ham o'ziga xos xususiyatlarga ega bo'lgan bir qator fonetik xususiyatlarni namoyish etadi. Sifat darajalari ingliz tilida 3 guruhga bo'linadi:

1. Oddiy-Positive

- brave-botir,
- new-yangi,
- happy-baxtli.

2. Qiyosiy- Comparative

Ikki pradmet bir-biriga qiyoslanganda yoki solishtirilganda ishlatiladi. Sifatga ~er qo'shimchasini qo'shish bilan yasaladi va sifatdan keyin than (~dan ko'ra, qaraganda) so'zi ishlatiladi.

- braver-botirroq,
- happier-baxtliroq,
- bigger-kattaroq.

3. Orttirma-Superlative

Bir nechta predmetlar orasidan eng yuqori sifat darajasiga ega bo'lgani tanlanganda ishlatiladi. Sifatga ~est qo'shimchasi qo'shish yordamida yasaladi.

Sifatdan oldin the artikli qo'yiladi.

- bravest-eng botir,

- happiest-eng baxtli,
- biggest-eng katta.

Grammatika til sifatini aniqlashda hal qiluvchi rol o'ynaydi. O'zbek tili grammatikasi agglyutinativ bo'lib, so'zlar o'zak so'zlarga affiks qo'shish orqali hosil bo'ladi. Bu aniq va ravshan muloqotga imkon beruvchi juda tizimli va tuzilgan grammatik tizimga olib keladi. Bundan farqli o'laroq, ingliz grammatikasi ko'proq analitik bo'lib, so'z tartibiga va ma'noni yetkazish uchun yordamchi fe'llarga e'tibor beradi. O'zbek tili grammatikasi ko'proq muntazam va qoidaga asoslangan bo'lsa-da, ingliz tili grammatikasi o'zining istisno va qoidabuzarliklari bilan mashhur.

So'z boyligi va xilma-xilligi ham til sifatiga hissa qo'shadi. O'zbek lug'ati turkiy ildizlarning ta'sirida bo'lib, asrlar davomida fors, arab va rus tillaridan o'zlashtirilgan so'zlarni o'z ichiga olgan. Ingliz tili global til sifatida lotin, frantsuz, nemis va boshqa tillar ta'sirida shakllangan ulkan lug'atga ega. Har ikki til ham rivojlanib, til taraqqiyotining dinamik xususiyatini aks ettiruvchi yangi so'z va iboralarni o'z ichiga olish uchun moslashgan.

Samarali muloqot til sifatining yakuniy maqsadi bo'lib, lingvistik aniqlik, ravonlik va pragmatik kompetensiya muvozanatini talab qiladi. O'zbek va ingliz tillarida turli xil kommunikativ uslublar mavjud bo'lib, o'zbek tilida xushmuomalalik, hurmat va bilvosita nutq harakatlariga ahamiyat beradi. Ingliz tili esa muloqotda to'g'ridan-to'g'rilik, aniqlik va ixchamlikni qadrlaydi. Ushbu madaniy va kommunikativ me'yorlarni tushunish ikkala tilda kommunikativ kompetensiyaga erishish uchun juda muhimdir. O'zbek va ingliz tillarining sifat darajasiga ularning madaniy kontekstlari va sotsiolingvistik me'yorlari ham ta'sir qiladi. O'zbek tili O'rta Osiyoning boy madaniy merosini o'zida aks ettiradi, uning lisoniy ifodalarida she'riyat, ertak aytish, keksalarni hurmat qilish an'analari o'z ifodasini topgan

Xulosa

Ushbu maqola o'zbek va ingliz tillarining til xususiyatlari, kommunikativ kuchli tomonlari va madaniy ta'sirlarini ta'kidlash orqali sifat darajalarini

tushunishimizga yordam beradi. Ushbu tillardagi sifat darajalarini solishtirish va taqqoslash orqali biz ularning tarkibiy murakkabliklari, kommunikativ samaradorligi va ijtimoiy-madaniy ta'sirlari haqida qimmatli tushunchalarga ega bo'lishimiz mumkin. Ushbu maqola natijalari til ta'limi, tarjimashunoslik va madaniyatlararo muloqotda amaliy qo'llanilishi mumkin bo'lib, globallashtirilgan dunyoda til sifati va xilma-xilligi bo'yicha kelajakdagi maqolalar uchun yo'l ochib beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Barxudarov L. S, Shteling D. A, "Grammatika angliyskogo yazika". 1973.
2. Bo'ronov J, Bo'ronov M, Tashbayeva M "Ingliz tili grammatikasi". Toshkent – 1978.
3. Maxmudov N, Nurmatov A, "O'zbek tilining nazariy grammatikasi". Toshkent – 1995.
4. Mirzayev M, Usmonov S, Rasulov I "O'zbek tili". Toshkent 1978.
5. Raymond Murphy. "English Grammar in USE. A self-study reference and practise book for elementary level". Cambridge University Press 1985.